

Sayı:2014/49 – Gi-133

11.12.2014

Konu: Girne Kent Kurultayı Görüşü hk.

Girne Belediyesinin düzenlemiş olduğu “Kent Kurultayı” sadece Girne için değil tüm kentlerin ihtiyacı olan katılımcılık esasında çok boyutlu, çok disiplinli, demokratik bir çalıştay platformu oluşturacağı inancındayız.

Belediyelerdeki birimlerin çalışan mekanizmaları Şehrin ihtiyaçlarına yönelik,buna paralel halkın ihtiyaçlarını ön planda tutarak çalışmalıdır. Uygulanacak Projeler, alınacak kararlar, halkın da dahil edildiği, her türlü görüş ve düşüncelere açık demokratik bir duruşu olan bir belediyecilik anlayışı, gelecekte daha sağlıklı bir yapıya sahip olacaktır.

Bu Kurultay çatısı altında toplanacak görüşlerin, başta Halkın sorunlarını ön planda tutarak, kentin geleceği için yararlı bir yapılandırmanın temelini oluşturabileceği görüşü ile, Girne kenti konusunda Mimarlar Odası olarak görüşlerimiz aşağıdaki gibidir:

- Girne kentsel gelişme dinamikleri, sürdürülebilirlik kavramı ile birlikte değerlendirilmeli, piyasa eğilimleri doğrultusunda gerçekleşen plansız gelişme ile birlikte değişen kent kimliği, farklılaşan insan dokusu, giderek daha fazla ve “kamusal yarar götmeyen” gelişmeye açılan sahil şeridi ve bozulup yozlaşan doğal ve yapıyı çevre bu bağlamda değerlendirilmelidir.
- Girne, tartışmasız adanın en önemli turistik Kenti. Bir çok tarihi barındıran Kentin kalbi deyebileceğimiz Girne Antik Liman, turizme ciddi katkı sağlayan,yerel kültürü , Girne'nin tarihi dokusunu yansıtabilen korkunç bir potansiyele sahiptir. Ancak Master plan çerçevesinde; Liman yolunun kopukluğu, dahil olabilecek kamusal alanların yetersizliği, liman şeritinin sürekliliğinin sağlanamamasından ötürü, özellikle halkı da katarak ortak alanlardan yoksun,esnafı canlandırabilecek politika sergileyememesinden, liman şeritinin kente olan katkısı beklenen etkiyi veremiyor.
Antik Liman tarafı ile birleştirilecek sahil boyu uzanan alanların,kamusal alanlar olarak derlenip bir biriyle ilişkili ulaşımı rahat sağlanabilecek paralel bağlantılar tasarlanmalıdır.Bunlar tasarlanırken tarihi dokusu olan bölümlerin iyileştirme çalışmalarıyla birlikte, yeni bağlanacak akses noktalarının da çağdaş mimari anlayışı ile bütünlüklü çalıştırmak hem tarihi tarafını hissettirebilirken,aynı zamanda planlı gelişim gösteren tarafı yansıtacaktır.
- Kent çeperinin piyasa eğilimleri(arz/talep) sürekli genişleyerek kırsal ile etkileşimi sonucu ortaya çıkan kimliksiz ‘arayüz’, tanımlanmalı, kentin arz-talep eğili sürekli büyüyüp kırsal yerleşkeleri olumsuz yönde etkilemesi temel sorunlardan biri olarak nitelendirilmelidir.
- Liman bölgesindeki tarihi binaların, sokakların,İşletmelerin bir uyum içerisinde tarihi dokuyu yansıtmaları hedeflenmelidir. Liman civar bölgesinde sokak silüetleri oluşturulup,etrafında gelişen uyumsuz yapılaşmanın kontrolü sağlanmalıdır.
- Eski Türk Mahallesiine sahip bu kentin, mahalle silüetleri,mevcut fonksiyonu,öngörülen ileriki kullanımları bir bütün olarak düşünerek Girne'ye katılabilecek planlama yapılmalıdır. Şu anki mevcut durumuna bakılacak olursa, farklı işlevlere ait yapıların kullanım değişiklikleri

Mimarlar Odası

K.T.M.M.O.B MİMARLAR ODASI U.C.T.E.A. THE CHAMBER OF ARCHITECTS

PK. 271 Lefkoşa

7,Zahra Sok. Arabahmet Mahallesi, Lefkoşa / K.K.T.C

T: 0(90 392) 229 2105 - 0(90 392) 229 2106, 0(90 392) 227 4925

F: 0(90 392) 229 2107

E: info@mimarlarodasi.org

birbirinden kopuk oluşu, bu bölgenin içinde karmaşa yarattığı gerçeği göz ile görünüyor. Eski eser niteliğindeki binaların,sokakların değerlendirilmemesi, bununla ilgili gerek şehir planlamanın gerekse belediyenin radikal çalışmaları yürütmemesi Türk mahallesini kentlilere kazandıramamıştır.

- Herşeyden önce elbette Master Plansız bir kent çarpık büyümeye doğru gitmesi kaçınılmazdır. İmar belirlenirken kentin ihtiyaçlarına göre hareket edilmelidir. Bunun temelleri oluşturulacak profesyonel ekiplerin veri toplama çalışmalarından geçer. Bu veriler bilgi bankalarında toplanırsa gerekli planlamaya geçmek çok daha sağlıklı ve bilinçli olacaktır.

- Gelişime açık bölgenin Kent merkezi olması, kentin beyaz bölge imarında, kat oranları ve kullanım alanlarına göre yükselişe geçmesi, yoğunlaşmayı merkezde toplayarak şehir oluşumuna büyük etkisi olacaktır. Ancak günümüzdeki mevcut gelişme yatay bir gelişme gösterdiğinden şehir merkezi kavramı henüz oluşmamıştır. Kent merkezlerine hayat vermek adına imarın tekrardan düzenlenmesi koşulu düşünülmelidir.

- Şehrin yaya,bisiklet ve araç trafiğinin açşlen düzenlenmesi gerekmektedir. Bugün, hergün kabusu dönüşen ağırlaşan trafik,nüfusun artışıyla beraber araç sayısının artması, toplu taşımacılığın yoksun olduğu bir ülkede ileriye yönelik hiçbir önlem alınmaması yakın gelecekte kaosa yol açacağı kaçınılmazdır. Buna göre bir an önce trafik komisyonlarının Master Plan ile birlikte çalıştırılacak bir mekanizma kurulması acil bir durumdur.

- Beyaz Bölgede, açılan imarın hangi oranlara,araştırmaya ve veriye göre düzenlendiği merak konusudur. Bugün Girne'nin nüfusuna göre ihtiyaçtan fazla konut inşa edildiği gerçeği göz önündedir. Kullanılmayan bir yapının yaşaması mümkün olmadığı gibi kontolsüz yapılaşmanın şehrin imajını olumsuz etkilediği gerçektir. Mimarlar,Mühendisler,Şehir Planlamacıları ve Sosyal bilimcilerin ortak çalıştığı planda kentin "İdeal Şehirleşmesi" 'nin geleceğini hazırlayan planlamadır. Gelişmesi öngörülen bölgelerin, profesyonel bir çalışmadan geçerek, sosyal adalete dayalı olmasıyla beraber bilimsel verilerle hareket edilmelidir.

- Şehirlerin Nefes alma durakları artırmalıdır. Kamusal alanlar,yeşil alan oranları ve uygulamaları spesifik olarak belirtilmelidir. Meydan Yapılaşması, Esnafı,Vatandaşı,Tursiti bir ortak mekanda toplarken Kültürle birlikte kent katılımcılarını şehri yaşatan interaktif ortak alana dahil etmelidir. Meydan fikri, geçmişte şehrin sorunlarını tartışmak için yapılan toplantılar nedeniyle duyulan açık alan ihtiyacını karşılamak amacıyla ortaya çıkar. Salt yönetim biçimlerinde meydanlarda toplanan Halk çok hoş karşılanmadığından bu tip açık alanlar gelişmemiştir. Halbuki Hemen hemen tüm ülkelerde meydanlar somut olarak açık ve çoğunlukla ağaçlardan arındırılmış sert alanlardan oluşan,soyut olarak, demokratik ortamı sağlayan ortak açık alanlardır. Buna karşı yer yer kısıtlı sayıda oturma imkanı da tanınan hareketli küçük büfeler, kafeler, teatral gösteri ve performanslar, sokak orkestraları, karikatür veya portre çizen sanatçılarla doludur. İnsanlar gezerken meydanı çevreleyen yapıları, çeşmeleri, heykelleri seyreder. Buna bağlı olarak bu duraklar hem kültür paylaşımına hemde ekonomiye katkı koyarken şehrin dokusunu göstermek için fırsat alanlarıdır.

- Temelde şehrin altyapısını, imara göre tekrardan düzenlemek kapasiteyi karşılayabilmesi açısından önemlidir. Özellikle atık suların bireysel çözümlerden artık uzak, profesyoneller tarafından hazırlanacak olan şehrin kanalizasyon altyapı projelerinin bir an önce hayat geçmesi için çalışmalara başlanmalıdır. Buna bağlı yine imara göre artan konutlar bununla paralel giden araçların otopark ihtiyaçlarının çözülmesi gerekmektedir.

- Kısa, orta ve uzun vadeli gelişim projeksiyonlarının eksikliğinden kaynaklanan altyapı/kamusal hizmetlerdeki yetersizlikler yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilediği gerçeği ile yüzleşilmesi, buna yönelik stratejiler geliştirilmelidir.
- Toplumsal farkındalığın ve kentsel aidiyatın olmaması, kurumsal yetki ve sorumlulukların tanımlı olmaması, sivil toplum örgütleri ile yeterli işbirliğinin sağlanmaması gibi atılımcılığa

Mimarlar Odası

K.T.M.M.O.B MİMARLAR ODASI U.C.T.E.A. THE CHAMBER OF ARCHITECTS

PK. 271 Lefkoşa

7,Zahra Sok. Arabahmet Mahallesi, Lefkoşa / K.K.T.C

T: 0(90 392) 229 2105 - 0(90 392) 229 2106, 0(90 392) 227 4925

F: 0(90 392) 229 2107

E: info@mimarlarodasi.org

yönelik temel konulardaki sıkıntılar aşılmalıdır. Bununla birlikte yasal, yönetsel ve planlama çerçevesinde oluşturulacak yaklaşımlar tartışılarak, süreci etkileyen tüm aktörlerin (yerel/merkezi hükümetler, özel sektör, halk) etkin katılımı ve etkili kentsel yönetim politikalarının uygulanması ile bütüncül bir planlama yaklaşımının oluşturulmasının gerekliliği vurgulanmalıdır.

- Kıyı yerleşkeleri kapsamında, Girne özelinde, BÜTÜNCÜL BİR YAKLAŞIM İÇİN:
- Sürdürülebilir bir gelişme içerisinde nitelikli bir sosyo-kültürel ve yapıllı çevre yaratılması,
- Girne'nin yalnızca ekonomik/rant boyutu ile tüketilen bir değer olarak değil, doğal, tarihi ve kültürel boyutu ile desteklenecek bir değer olarak algılanması,
- Kent kimliğinin parçası olarak, deniz-dağ arasındaki konumunun önemi yanısıra, Girne'nin çok kültürlü geçmişine sahip çıkılarak korunması,
- Kentsel ve kırsal planlamanın odağında çevrenin ve bu çevrede yaşayanların yaşam koşullarının geliştirilmesi ve bireysel katılımın artırılması yönündeki çabaların oluşturulması,
- Kentsel ile kırsal planlama yerel kalkınmanın belli başlı araçlarından oldukları gibi, kamusal yapıların ve kamusal programların oluşturulmasında merkezi ve yerel hükümetlerin rollerinin yanında STK ve halk katılımının sağlanması,
- yetkili organlar arasında bilgi akışı sağlanarak etkin koordinasyonun sağlanarak, planlama,denetim ve kontrol mekanizmalarının çalıştırılması,
- yaşam çevremizdeki giderek artan değişimlerle karşı karşıya kalan toplumlar ve kentlerimizin sürdürülebilir gelişiminin mevcut değerler korunarak sağlanması,
- politikacılar, profesyoneller, kullanıcılar ve yurttaşların katılımını sağlayarak, kent niteliğine ilişkin ortak beklentilerin tartışmalarla özendirilmesi,
- Pazar ekonomisi mantığının ötesinde, kentsel gelişmenin, yapısal olduğu kadar entelektüel, sanatsal ve kültürel bir eylem biçimi olduğu gerçeğinin kabullenilerek, paylaşılan müşterek geçmiş ve ortak gelecek konusunda değerlerimizin sahiplenilmesi için gereğinin yapılması,
- Yapısal çevre, kullanıcı ve tarihsel bağlam birbirlerinden kopuk ele alınamayacağı bilinci ile alınacak tüm kararların bu ayrılmaz bütünlüğe dayalı olması,
- Yaşam çevresinin niteliğinin yükseltilmesinin kişisel ve toplumsal refah seviyesini de yükselteceği bilincinin aşılması,
- Tarihsel süreklilik, kamusal alanların kalitesi, farklı toplumsal katmanların birarada olması ve kentsel çeşitliliğin getirdiği zenginlik gibi, kentlerin ortak özelliklerinin göz önünde bulundurulması,
- Kent sakinlerinin kentsel ya da kırsal olsun çevre ile ilişkilerini olumlu yönde etkilemek suretiyle, toplumsal bütünleşmeyi sağlayacak kamusal yararın önde tutulduğu bir yapılaşmanın teşviki ve buna yönelik farkındalığın sağlanması,
- Kentsel tasarım ve mimarlık ile ilgili duyarlılığın ve kavrayış seviyesinin, genel kamuoyu nezdinde ve meslek ile ilgili karar verici mercilerde yükselmesini sağlayıcı çaba sarf edilmesi,
- Örnek kamusal yapılaşma politikaları aracılığı ile mimari düzeyin gelişmesini sağlaması,
- -Mimarlık alanındaki tecrübe ve bilgilerin ilgili paydaşlar arasında paylaşımın teşvik edilmesi,
  - Kültürel çeşitliliğe saygı çerçevesinde, mimari ve kentsel kültürün geliştirilmesine, yayılmasına ve bu unsurlara karşı duyarlılığın artmasını sağlayacak kamusal eylemlerin teşvik edilmesi konularında Mimarlar Odası, Kuzey Kıbrıs'a özgü genel ve Girne özelinde bir kentsel gelişme politikasının oluşturulmasının daha nitelikli bir yapıllı çevreye ulaşılması konusunda önemli bir adım olduğunu düşünmektedir.
- Bu konudaki geçmiş deneyimlerin yeniden hatırlanması(inşaat sektöründeki dalgalanmalarla birlikte,plansız kontrolsüz yapılaşma, yaşam kalitesinin düşmesi ve makansal nitelikle birlikte sosyo-kültürel yozlaşma gibi deneyimler de göz önünde tutarak, hem ülkemize özgü özellikleri dikkate alacak hem de uluslararası ortamda kabul görecektir standartta yapılaşmış ve doğal çevrenin niteliğinin korunarak geliştirilmesinin sağlanması konularında gerekli çalışmalarını desteklemektedir.

Mimarlar Odası

K.T.M.M.O.B MİMARLAR ODASI
U.C.T.E.A. THE CHAMBER OF ARCHITECTS

PK. 271 Lefkoşa

7,Zahra Sok. Arabahmet Mahallesi, Lefkoşa / K.K.T.C

T: 0(90 392) 229 2105 - 0(90 392) 229 2106, 0(90 392) 227 4925

F: 0(90 392) 229 2107

E: info@mimarlarodasi.org

- Bu bağlamda geliştirilecek politikaların temel bileşenleri, geçmiş deneyimlerde ve mevcut değerlerin korunması ve bununla birlikte kısa orta uzun vadedeki öngörülerini ile düzenlenmesinin sağlanması gerektiğini düşünmektedir.
- Çeşitli anayasal ve yasal düzenlemeler, bunların gerekçeleri ile birlikte değerlendirilerek bir master plan çalışmasının gerçekleştirilmesi, ilgili meslek kuruluşlarının ve kamu otoritelerinin bu süreçte alacağı rollerin belirlenmesi , konuyla ilgili tüm çevrelerle iletişim ve işbirliği haline yürütüldüğünü ve bunun sonrasında devlet kurumlarıyla resmî politika haline dönüştürülecek şekilde çalışmalar yapılması konusunda gereğini üstleneceğimizi belirtiriz.

Saygılarımızla,

Mimarlar Odası
Yönetim Kurulu(a)

Azmi Öge
Başkan